

Kányádi Sándor: Októberi lakoma

*Sárgul, ritkuló lombú fák,
Üresen ásító fészkek.
A fák alatt egy kis legény
vidáman fütyörészget.*

*Almát tallóztat, lomb között
lapító almát, körtét.
(Kár, hogy a dióágakat
a verők összetörték.)*

*Megrakja zsebét, kebelét,
s kiül az őszi napra.
Mellette dióval tele
üldögél a kalapja.*

*Követ keres, két jó követ,
föl sem kell állni érte.
Körülötte már ott csücsül
utcája kicsi népe.*

*Elkezdődik a lakoma.
A szomszédban lekvárt főznek.
Süt a nap, finom szilvaíz
illata van az ősznek.*

Felelős kiadó: Kulcsár Judit
Szerkeszti: Kollégiumi médiaműhely

Babus Lakok

A BABUS JOLÁN KÖZÉPISKOLAI
KOLLÉGIUM

DIÁKLAPJA

XXVI. ÉVFOLYAM

108. szám
2022. szeptember-október

SZEPTEMBERI JELES NAPOK

Szeptember 1.

Egyed napja, őszezdő nap. (Szent Egyed remete a VIII. században élt Provence-ban.) Sok helyütt ekkor kezdték meg a búza és a rozs vetését, mert azt tartották, akkor bő termésre számíthatnak. Erdélyben ezen a napon állnak szolgálatba a pásztorok. Azokat a disznókat, amelyeket karácsony táján akartak levágni e naptól hízóra fogták. Ha esett az eső Egyed napján, esős ősze számítottak, ellenkező esetben szárazra.

Szeptember 5.

Lőrinc napja, úgy nevezett "rontónap". Lőrinc sok kárt csinál, például megrontja a vizeket, azokban már nem lehet fürödni (hideg van), beleesik (máshol belepisil!) a dinnyébe, azaz a nyári görögdinnye e nap után már élvezhetetlen lesz, lucskos, víziú.

Szeptember 8.

Kisasszony napja, Szűz Mária születésének napja. Magyarországon kedvelt búcsúnap. A hívő asszonyok kimentek a szabadba napfelkeltét várni. Úgy tartották, aki arra érdemes, a felkelő napban megláthatja Máriát. Bizonyos vidékeken ekkor kezdték el vetni a gabonát, melyet kisasszony napjára virradóra kitétek a szabadba, hogy a harmat érje, "az Úristen szentelje meg".

Mint a paraszti gazdasági élet fontos napja, sokfelé a cselédek szolgálatba állásának napja is volt. A dió leverését a fáról is ekkor kezdték. Szép elnevezése: Fecskehajtó Kisasszony napja arra utal, hogy ettől a naptól kezdve keltek útra a költöző madarak.

Szeptember 15.

Hétfájdalmú Szűzanya napja. Mária anyai fájdalmára- melyet megfeszített fia halálát látván érzett - emlékezés napja. Nagyon régi kultusz, egyike első nyelvemlékeinknek, az Ómagyar Mária siralom is erre utal. A Pieta, mint az egyetemes emberi szenvedés szimbóluma vonult be a művelődéstörténetbe. Számos ábrázolása létezik a halott fiát ölében tartó Szűzanyának. Egerben ismert szőlőműves terminus a "fájdalmasra szed", azaz a szüretet erre a napra befejezi.

Szeptember 21.

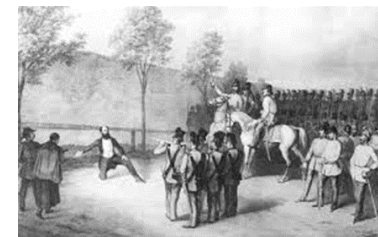
Máté apostol és evangélista napja. Egyes vidékeken Máté hetében vetették a gabonát. A vetés a férfiak munkája volt, melyhez különféle rituálék kötődnek. A vetőmagot megszentelték, a férfiak megmosták a lábukat, tiszta ruhába öltöztek, így mentek ki a földekre. Egyes vidékeken a magvető a nyelve alá három búzaszemet tett, és a művelet közben nem volt szabad beszélnie. Miután a vetést elvégezték, a vetőabroszt (ami gyakorta a karácsonyi abrosz) a magasba dobták, hogy nagyra nőjön a gabona.

OKTÓBERI JELES NAPOK

Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc hősei

1849. augusztus 13-án a Világos közelében levő szőlősi mezőn a magyar sereg szimbolikus módon a cári csapatok előtt tette le a fegyvert. Görgei tábornok tudatosan választotta ezt a megoldást, hogy a megbánásnak még a látszatát is elkerülje. Ha a császári seregnek adják meg magukat, annak az lett volna az üzenete, hogy az ellenük folytatott szabadságharc elbukott. Ezzel szemben a magyarok üzenete az, hogy két nagyhatalommal szemben nem lehet tovább harcolni. A fegyverletétellel véget ért a szabadságharc, mely az 1848-as márciusi forradalom vívmányainak védelméért, a nemzeti függetlenség megtartásáért, a Magyarország polgárosodásáért tett erőfeszítések eredményeinek megőrzéséért bontakozott ki.

A sértett Habsburg udvarnak, Ferenc Józsefnek nem volt elégtétel a fegyverletétel. A teljhatalmat kapott Haynau bosszúja a leszámolást megalázzónak szánta. Gróf Batthyány Lajos és a tizenhárom honvédtábornok kivégzésével a nemzet szabadságvágyát is vérbe akarták folytani.

Az ítéletek végrehajtását tudatosan október 6-ra, a bécsi forradalom évfordulójára időzítették. Négy tábornokot „enyhítésként” golyó, a többieket kötél általi halálra ítélték. Szintén ezen a napon végezték ki Pesten Batthyány Lajost, Magyarország első miniszterelnökét.

„Olyan büszkén fogadták a halálos ítéletet, mintha csupa dicséretet olvastak volna fel előttük. A kihallgatásoknál, amikor még remélték, hogy javítanak sorsukon, talán még szelídeknek mutatkoznak, de most: egyszerre mind úgy megkeményedett, mint a gránitzikla” - mondta később Gáspár András tábornok, az egyetlen a magas rangú tisztek közül, akit a halálbüntetés helyett tíz év várfogságra ítélték.

Babus-hét

A kollégiumi hagyományok ápolása, megőrzése jegyében szervezzük meg minden év októberében a Névadó-hetet, melyre az idén 10-13 között került sor. A különböző programok célja az, hogy kilencedikesünk megismerkedjenek Babus Jolán életútjával, aki értékteremtő tevékenységével méltán válhatott a fiatalok példaképévé, intézményünk névadójává.

A heti csoportfoglalkozások is e téma köré szerveződtek. Diákjaink érdeklődéssel hallgatták a naményi kötődésű pedagógus, muzeológus, és könyvtáros életének eseményeit, képzeletbeli utazást tettek alkotómunkájának helyszíneire. Ezt követően a megszerzett ismereteikről kellett számot adniuk a csütörtökön megrendezett vetélkedőn. Négy csapat szállt versenybe a „Ki tud többet Babus Jolánról?” címért. A feladatok között nemcsak életrajzi elemek szerepeltek, hanem helyet kaptak a beregi tájegység néprajzára, tájnyelvére vonatkozó ismeretek is. Valamennyi csapat szépen felkészült, a verseny végén pedig ajándécsomagot vehetett át.

Diákönkormányzati választás a kollégiumban

A kollégiumi élet szervezésében, a közösségi programok előkészítésében és lebonyolításában szerepet vállalnak a diákönkormányzat tagjai. A hagyományos rendezvények mellett, mint az Ismerkedési est és elsős avatás, a Névadó-hét és a Farsang minden évben sor kerül azokra az eseményekre is, ahol a diákok véleményét nyilváníthatnak a közösség életével kapcsolatban. Ilyen esemény a DT választás is, hiszen legköszönő végzős tanulóink helyére új tagokat választ a kollégium tagsága.

Az új tagok jelölése és a választás általában a félévi közgyűlés előtt zajlik, de az elmúlt tanévben tőlünk független események miatt ez nem így történt. Ezért ez a feladat a tanév elején várt ránk. Október 25-én a faliújságon megjelent az öt jelölt fényképes bemutatkozó anyaga, így minden kollégistának módjában állt megismerni programjukat. A következő tanulók vállalták a megmérettetést: Jancsi Ferenc Dominik, Jónás Lilla, Kálvin Anna, Nagy Gregor Péter és Vezse Árpád Bence. Két nap múlva került sor a választásra, melynek végeredményeként **Jónás Lilla** és **Nagy Gregor Péter** kerültek be új tagként a diákönkormányzatba. Reméljük, hogy ebben a tanévben munkájukkal ők is hozzájárulnak majd, hogy közösségi programjaink színesebbek és tartalmasabbak legyenek.

Szeptember 29.

Szent Mihály arkangyal ünnepe. A hagyomány szerint Mihály a túlvilágra költöző lelkek kísérlője, ő ítéli meg az emberek cselekedeteit az Utolsó Ítéletkor. Általában kezében karddal és mérleggel ábrázolják. Ez a nap volt az ún. kislefarsang időszakának kezdőnapja, azaz a lakodalmak ideje, mely egészen Katalin napig tartott (november 25.). Gyakorlatilag az időjárás hidegre, téliesre fordulását hozta Mihály napja. Egy göcseji mondás szerint "Szent Mihály öltöztet, Szent György vetkőztet." Ezután már tilos volt az ágyneműt a szabadban szellőztetni. Úgy tartották ekkor szűnik meg a legelőn a fű növekedése. Az állatok viselkedéséből a téli időjárásra következtettek. Ha a juhok szoroson egymás mellé feküdtek, hosszú kemény télre számítottak. A halászó vidékeken úgy tartották a halak ekkor a víz mélyére (az iszapba) húzódnak.

A gazdasági év szempontjából jelentős nap, eddig legeltették a réten a Szent Györgykor kihajtott marhákat. Csikban a pásztorok ekkor térnek vissza a havasokról, a jószágokat ezután a gazda gondjaira bízzák. A juhászok is ekkor kapják meg a bérüket, és általában ez a nap a szegődötetés napja, azaz a cselédek ekkor költöznek új gazdához.

A pákozdai csata emlékezete

Az újonnan felállított magyar honvédsereg a szabadságharc első ütközetében, 1848. szeptember 29-én megvívott pákozdai csatában legyőzte a forradalom eltiprására indult Josip Jelačić horvát bán csapatait.

Az 1848. március 15-én kitört pesti forradalom után fél évvel világhossá vált, hogy a bécsi udvar semmibe veszi a független magyar felelős kormányt, és miniszteri ellenjegyzés nélkül intézkedik. Az egyre súlyosabb ellentétek végül a Jelačić horvát bán körüli konfliktus miatt torkollottak háborúba.

Batthyány Lajos miniszterelnök szeptember 13-án népfelkelést hirdetett, toborzás kezdődött az Alföldön, amelynek eredményeként mintegy 16 ezer újonc jelentkezett. A Teleki Ádám vezette honvédsereg eközben ellenállás nélkül hátrált. A fővezérségre István főherceget, Magyarország nádorát kérték fel, aki megpróbált tárgyalni a horvát bánnal, de kudarcot vallott, és szeptember 22-én lemondott, majd V. Ferdinánd utasítására elhagyta az országot. Ezek után már nem volt kétséges, hogy ha nem győzik le Jelačić hadait, akkor bevonul Pestre, és megsemmisíti a forradalom vívmányait.

A pákozdai csata, a magyar szabadságharc első ütközetének politikai-erkölcsi hatása révén jelképpé vált: az új nemzeti honvédsereg megmentette a fővárost és a forradalmat, Magyarország megőrizte az áprilisi törvényekkel kivívott szuverenitását. A győzelemmel ugyanakkor a béke reménye végleg elveszett, Széchenyi félelmei beigazolódtak. Megkezdődött a szabadságharc heroikus küzdelme, a Habsburgoknak csak egyévi vérontás után, orosz segítséggel sikerült eltiporniuk a magyar függetlenség ügyét.

Petőfi **A vén zászlótartó** című versében örökítette meg a diadalt, a szállóigévé vált sorral: „Fut Bécs felé Jellasics, a gyáva”. A pákozdai csata helyén 1889-ben emlékművet, 2010-ben katonai emlékparkot hoztak létre, amelyet az Országgyűlés 2011-ben nemzeti emlékhellyé nyilvánított.

KOLLÉGIUMBÓL JELENTJÜK

Kezdődik az iskola!

AJKP-s tanulóinkat - az előkészítő és a kilencedik évfolyam diákjait egyaránt - iskolaelőkészítő, „csapatépítő” napokkal vártuk. Augusztus 30-án délután 24 tanuló költözött be a kollégiumba, hogy a tanév megkezdése előtt ismerkedjenek egymással és az őket fogadó intézményekkel. Az előkészítő diákokat elkísérték

szülei is, a beköltözés formáságai után szülői értekezletre került sor, ahol Kulcsár Judit intézményvezető, a programfelelősök és a csoportvezetők tájékoztatót tartottak a programmal kapcsolatban.

Este az addig csendes falakat zsvaj, nevetés verte fel, ahogyan az ilyenkor történni szokott. Több diák ismerte egymást már korábbról; iskolatársak, osztálytársak voltak, vagy egymáshoz közel eső településről érkeztek. Ez még inkább hozzájárult a jó hangulathoz. A felsősök segítőkészek voltak, megmutatták a közös helyiségeket, és persze azt is, hogy a folyosó melyik pontján működik legjobban a wifi!

Másnap délelőtt rövid városnéző sétát szerveztünk Koncz Sándor tanár úr kíséretében, melynek keretében a diákok megtekintették a Hunor Hotel emeletén berendezett vadászati kiállítást. Ezután közös ebédre került sor a Lónyay Étekházban, majd a II. Rákóczi Ferenc Gimnáziummal, leendő iskolájukkal ismerkedtek a tanulók. Délután fél háromkor Kisvadásra indult a csapat, ahol egy közkedvelt animációs filmet, a Mínyonok III. részét néztük meg. Majd mindenki nagy meglepedésére a McDonalds-ban vacsoráztunk. Este, a kollégiumba visszaérkezve még sokáig tartott a „szomszédolás”, a beszélgetés a nap eseményeiről. A másnapi tanévnyitót és első tanítási napot is izgatottan várta mindenki, hiszen az iskolakezdés is sok új élményt tartogat.

KOLLÉGIUMBÓL JELENTJÜK

Csiripelő verebek

A tanévkezdés nagy izgalommal várt eseménye a kollégiumi elsősavatás. Az újdonsült verebek számára ez az alkalom jelzi azt, hogy valóban teljes jogú tagjai lesznek közösségünknek.

Már a rendezvény előtt nagy az izgalom, a kíváncsiskodás, hogy mi vár rájuk, milyen próbatételeknek kell majd megfelelniük az este során. A szervezés, a program összeállítása ezúttal is a diákönkormányzat feladata volt.

Október 4-én este 18 órától került sor elsőink avatására. A korábbi évek gyakorlatától eltérve más formában teljesítették a diákok a feladatokat, melyeknek a földszinti tanulótermek adtak otthont.

A rendezvényt Nyilas Vanda nyitotta meg, majd kezdetét vette a játékos-ügyességi próbatétel.

Öt csapat szállt versenybe Sajánszka, Farkasok, Hófehérke és a hét törpe, Pop-Corn és Rózsák fantázianevekkel.

A lufitánc után a csapatok hordhattak diót hurkapálcákkal, morzsolhattak kukoricát, készíthettek társukból papírmúmiát, részt vehettek pólóváltó-versenyen. Minden helyszínen nevelők és diákok segítettek a kis verebeket. A feladatok ötletesek voltak, a versenyzők nagyon jól szórakoztak.

Az eredményhirdetés után minden csapat édességcsomagot vehetett át, majd az elsősök letették az esküt, így jelképesen a kollégium „teljes jogú tagjaivá” váltak.

Reméljük, valamennyien betartják majd fogadalmukat, és méltó tagjai lesznek kollégiumunknak.

